

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1882.

Kolozsvár, szerda, január 25

A „KELET” előfizetési díja:

vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 12-ik szám.

Hírlapok nem adhatók vissza.

Fizenkettődik évfolyam.

Előfizetési felhívás

A „KELET” tizenkettődik évfolyamának első, január–márciusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 „ 50 kr.

A „Kelet” szerkesztősége.

A MINISZTERELNÖK VÁLASZA.

Tisza Kálmán miniszterelnök Helfy Ignácznak a dalmáciai és hercegovinai lázadások tárgyában a képviselőház legutóbbi ülésén adott választ, melyet a többség egyhangulag tudomásul vett.

Nincs miért legkevésbé is szépitnünk a dolgot, Bosznia és Hercegovina occupatiója határozottan az egész nemzet közakarátával, ellentétben hajtott végére. Az országgyűlési helyesebb belátás többség megadta ugyan e foglaláshoz a törvényes jóváhagyást, ha azonban ugyanakkor az egész nemzetet szavaztatták volna meg a nemzetiségek épen úgy, mint a magyar nyelvet beszélő állampolgárok egyhangulag elítélték volna az actust. Abból azonban, hogy a nemzet elítélte volna még egyáltalán nem következik, hogy bölcsen is ítélte volna, sőt épen a legújabb lázadás egyik bizonyítéka annak, hogy az occupatiót, bármily keservesen meghozott áldozatok árán végre kellett hajtani. A nemzet nagy tömege csak azt láthatja, a mi szemei előtt folyik le és nem is lehet tőle kívánni, hogy mélyebb belátással bírjon a magasabb diplomácia érdekeit iránt.

De hát vegyük helyzetünket úgy, a miként van és századokkal ezelőtt volt. Magyarország sorsa mindig az alduai tartományokban dönt el és koránt sem Ferenc József az első magyar király, a ki Boszniában, Hercegovinában, Bulgáriában háborukat viselt. Hisz e tartományok benne foglaltatnak a királyi czimben, czimereiket koronázáskor a zászlónak a király előtt viszik és a koronázási hitlevélben esküdt tett reá jelenlegi urunk is, hogy a magyar korona e régi gyöngyeit ismét visszafoglalja. E koronázási eskü és e tartományok gyakori elfoglalása már a régi magyar királyok alatt szerfelett fontos politikai okokkal birt. Ha e tartományokban más

volt az ur, vagy Magyarország elvesztette ott a csatát, akkor elveszett vele a tulajdonképen Magyarország jó része is. Fájdalom, hogy azok, a kik annyit emlegetik a magyar függetlenséget, teljesen megfeledkeztek arról, hogy ősi királyaink, mely eszközökben keresték a függetlenség garanciáját. Hisz annyira ismert tény, hogy Magyarország e tartományokban vívta a törökkel a legnevezetesebb csatákat, és a midőn ott vesztett, elveszett önmege is. A helyzet csak annyiban változott azóta, hogy a muszákkban és vérokonaiokban a török-nél egy sokkal hatalmasabb ellenség ütött magának ott tanyát, s ha egykoron románok, szerbek, bosnyákok, bolgárok a magyar király hadaiban foglaltak helyet a törökök ellen, most a helyzet annyival veszedelmesebb ránk nézve, mert ugyanazon nemzetek a muszka hadsereg kiegészítői ellentünk. Legyenek tehát lelkiismeretek és szálljanak jó lélekkel önmagukba mindazok, a kik a Boszniáért hozott áldozatokat sokallják és végig tekintve a történelmen tanulják meg belőle, hogy hazánk épségének fenntartása keleten még eddig mindig súlyos áldozatokba került. Hogy Hercegovinát, Boszniát, Montenegrót rablók lakják és e rablók lázadásaikkal képesek voltak koronként egész keletet lángba borítani, ez nem a kormányok bűne, hanem ez ország helyzetének szerencsétlensége.

Hogy azonban annak, a ki ez ország sorsát intézi hazafias kötelessége ama rakoncátlanoktól elemeket megzabolázni és megtanítani őket arra, hogy nem tőlük függ az osztrák-magyar birodalom nyugalma ezt, úgy véljük, higgadtan gondolkodó fő kétségbe nem vonhatják.

Abrándos kedélyű, világszabadságról álmódó politikuskok meg lehet úgy vélekednek, hogy a kinek tetszik ám tessék rabolni és lázadásokat csinálni. Hagyni kell tehát az alduai tartományokat, hogy tetszésük szerint csináljanak önmagukból független tartományokat. Kétségkívül lehet ez humanus, de semmi esetre sem magyar nemzeti politika. Mi tudjuk azt, hogy az önálló Románia, Szerbia, Montenegró minő czélokra használja fel önállóságát, tudjuk, hogy a hazánkban levő, velük rokon elemeknek épen ez önállóság ad szarvakat. Epen ezért sem a muszka abszolutizmus számára, sem a hazai népek felbujtatására nem akarunk teremteni új szláv független országokat. Így is igen sok van. S így is nehéz,

mindez oly sajtáságos tekintetel kölcsönzött e vad Thebaidának. A művészet alkotásai versenyeztek itt a természet legtestesebb jelenségeivel. Az emberi szenvedélyeknek megsemmisülők kellett, úgy látszott, ez óriási fák aljában, melyek elzárták a világ zaja elől e monhelyet, s a nap heves sugarait is csak enyhítve engedték magukon átszűrődni.

Mily összevisszaság! szólalt meg d'Albon, miután kellőképpen élvezte azt a komorságot, mivel e romok ruházták fel a vidéket. Mintha átok feküdt volna az egész tájon.

Valóban oly embertől elhagyott gyászos egy hely volt ez.

A borostán mindenütt elkszott kacskaringós izmaival, gazdag lombzatával. A mohák barna, zöldes, sárga vagy veres színnel színezték regényesen a fákat, padokat, födeleket, köveket. A korhadt ablakokat megviselte az idő, elhasználta az eső; az erkélyek letörve, a terraceok összedöntve.

A perseniének már csakis sarkukán fügtek. A szétment ajtók nem valami erős ellentállást ígértek a támadónak. A gyümölcsfaágak, elősdi kúszóktól borítva, elhanyagoltan terültek el messzire, a nélkül, hogy teremnének. Az üvényeket magas fű nőtte be. Ez az omlatagság valami elragadó költőiséget lehel az egész vidék képeire s a szemlélő lelkét álmagat eszmébe ringatá. Egy költő sokáig maradt volna itt hosszú melancholiába merülten, csodálni e harmoniával felt rendtelenséget, e pusztulást, mely nem volt minden báj nélkül. E pillanatban egy-két napsugár áttört a felhőszakadékon s ezer színvegyülékű fényt lövelt e felföld tájra. A barna födésereprek feltündöklöttek, a moha megcsillámlott a mezőn, a fákban phantastikus árnyak tűztek egymást; a holt színek felébredtek, pikáns ellentétet viaskodtak, a lombok környezeti ki-

még ha saját hatalmunk alatt állanak is, megfékezni kikapásaikat.

E nyomós okok vezették valószínűleg a képviselőház többségét is, a midőn helybenhagyta a miniszterelnök választását ezzel egyszersmind jóváhagyását adta ahhoz is, hogy a lázadás kellő katonai erővel, ha lehetséges akként nyomassék el, hogy többé meg ne újulhasson.

Országgyűlés.

jan. 23-án.

Előnk: Bemutatja az osztrák birodalmi tanácsban képviselt tartományok országgyűlése elnökének átiratát, mely szerint a magyar országgyűlés képviselőházának a bécsi ringszínházi szerencsétlenség alkalmából kifejezett részvét-nyilatkozatáért forró köszönetét nyilvánítja.

Temes megye feliratát, melyben e megye évi javadalmazását 128,640 forintban kéri megállapítani. Pozsony megye segéd- és kezelőszemélyzetének Bittó Béni képviselő által beadott kérvényét, melyben országos nyugdíjintézmény felállítását kéri. E két kérvény a pénzügyi bizottsághoz tétetik át.

Bemutatja Arad megye feliratát, melyben a kir. adóhivatalokban gyűmölcsöző letétként elhelyezett árva-pénzek vétbizonylatának bélyegmentességeért kéri. Továbbá Heves megye feliratát, melyben Halmaj községnek a Bene patlak alamosásai elleni biztosítására szükséges munkálatok kivételhez megkívántató 3100 frt költséget országos adományként engedélyezni, illetőleg a közlekedési minisztérium 1882. évi költségelőirányzatába felvetetni kéri. Maramaros megye feliratát, melyben a sziget-kamarai, rónszéki és sugatagi keskeny vágány vasutnak kiépítését megakadályoztatni kéri. Szolnok-Dobókamegye felterjesztését, melyben Fiume közjogi helyzetét szabályoztatni kéri. Nagyszombat sz. kir. város kérvényét, melyben törvényhatósági jogának visszaadása iránt kéri. A mosonyi megyei horvát járlevél közűs több lakosának Bittó István képviselő által beadott kérvényét, az alapítványoknak hova fordítása, a felekezeti iskolák és a polgári házasság tárgyában. Mind e feliratok s kérvények kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

Jelenti végül, hogy ülés végén Tisza Kálmán miniszterelnök fog válaszolni Helfy Ignác sürgős interpellációjára.

Török József előadó betérjeszti a véd-erő bizottság jelentését a magyar korona országaira eső hadjutaléknak az 1880. évi népszámlálás alapján való megállapításáról, illetve az 1873. XXXVII. t.-cz. módosítottáról szóló és az 1882. évre eső és kiállítandó újonczó és póttar-

bontakoztak a tiszta világításban. Hirtelen el-
tűnt a fény. A vidék, mely megszólamlani lát-
szott, ismét elhallgatott és komor lett, vagyis
inkább oly enyhévé, mint az őszi esti szürkü-
letek legenyhébb fénye.

Hisz ez a Csipkerózsának palotája, az
Erdő alvó szépeé, szolt magában a tanácsos, ki
már csakis birtokos szemével tekinté a lakot.
Ugyan kié lehet? Ugyancsak ostoba, a ki ilyen
szép birtokon nem lakik.

E perczben egy nő alak suhant elő egy
diófa alól, mely jobbra a rácsozat mellett állt,
s oly sebesen, oly zajtalanul vonult el a ta-
nácsnok szemei előtt, akár a felhő árnya. E lá-
tomány erősen meglepte, elmúlt.

Nos hát, d'Albon, mi az? kérdezé az
ezredes.

A szememet zárdszólóm, hogy tudjam,
alszom-e vagy ébren vagyok, felelt a hivatal-
nok, a rácsozathoz tapadva, hogy még egyszer
láthassa a phantomot.

Bizonyosan az alá a fügefá alá suhant,
szólt Fülöphez, egy fa lombzatára mutatva,
mely a fal felett emelkedett, balra a rácso-
zattól.

— Ki?

— Egy nő.

— Nő? Micsoda nő?

— Hát én tudom? felelt d'Albon. Egy

különös női alak emelkedett fel ott előttem,
folytatá halk hangon; úgy tetszett nekem, in-
kább az árnyak, mint az élők világához tarto-
zik. Oly karcsú, könnyed, légies, hogy átlátszó
kell legyen. Arcza egészen tejfehér. Ruházata,
szeme, haja fekete. A mint itt előttem átvonult,
rám tekintett, s bár én nem vagyok valami fé-
lélen természetű, ez a mozdulatlan, hideg tekin-
tet megállította a vért ereimben.

— Csinos? — kérdezé Fülöp.

taléki jutalék megállapításáról szóló letárgyalt
törvényjavaslatokat, ez utóbbi felette sürgős lé-
vén, a költségvetés általános tárgyalása után
azonnal fog tárgyalatni az osztályok mellőzé-
sével.

Tisza Kálmán: T. ház! (Halljuk.) A
mult ülések egyikében Helfy képviselő ur a kö-
vetkező interpellációt intézte hozzám. — Gon-
dolom jelen van a képviselő ur? Helfy Ignác
(közbe szól.) Igen itt vagyok. Bocsánat nem a
rendes helyen ül. (Olvasa az interpellációt.)
Ezen interpellációra t. ház a következőkben bá-
tor leszek válaszolni. (Halljuk! Halljuk!)

Hogy mindaz, a mi dél Dalmáciára és
Hercegovinára nézve mondatik vagy irattak,
való-e, eziránt természetesen nem nyilatkozhat-
om, mert esetleg valamennyit nem ismerhetem.
De hogy ugy Dél-Dalmáciában, valamint Her-
cegovinában oly foku zavargások támadtak,
melyek a kormányok erőteljes fellépését igénye-
lik, ezt mint tény, konstátálom.

A mi az indokokat illeti, ugy hiszem, min-
denki tudja, hogy 1869 ben Dalmáciának ugyan-
azon részeiben a véderőről szóló törvény végre-
hajtása, vagyis az újonczozás keresztlyvitelenek
megkísérlése idézte elő a mozgalmat. Ugyan az
idézte elő most is. A mi a Hercegovinát illeti,
azt hiszem, természetesen fogja találni minden-
ki, hogy oly tartományokban, melyeknek népes-
sége évtizedeken keresztül megszokta a zavar-
gásokat, a zavargásra kész elemek egy-két esz-
tendő alatt el nem nyésznek.

Természetesen fogja találni mindenki azt
is, hogy épen a rend az adminisztráció és át-
vett mandatum értelmében szükséges teendők
azon népeknél, melyek egészen más közigazga-
tási viszonyok között voltak, olykor ellenszenvet
is ébresztenek.

Hozzávéve még azt, hogy habár a távol
és közel kormányok egész korrekto teljesítik is
az egymással jó viszonyban álló kormányoknak
ily esetekben egymás iránti nemzetközi kötele-
ségeit, — épen azon népfajban, melynek több-
ségét a megszállt tartományok népessége is ké-
pezi, vannak oly elemek, melyek a nem-
zetközi jog által magukat köve nem tartják s
melyek feladatuknak tekintik, mindig s minde-
nütt, ha lappangó szikrák találunk, annak lángra
lobbantását megkísérelni.

Ha mondóm, mindezt megfontoljuk, termé-
szetesen fogjuk találni, hogy ily nyugtalanság,
ily zavargás ama tartományok egy részében tá-
madhat.

A mi a kormányt illeti, szemben ezekkel
kötelességének és teendőjének tartja a zavargá-
sok terjedését meggátolni nemcsak, de azokat a
legnagyobb erőlyvel elnyomva, a rendelkezése-
ket keresztül vinni úgy, hogy azon tartományok
népei meggyőződjenek arról, hogy szemben az
osztrák-magyar monarchiával ama folytonos za-

— Nem tudom. Egész ábrázatából csak a
szemeit láttam.

Vigye az ürdög a cassani ebédet! ki-
álta fel az ezredes. Maradjunk itt. Olyan va-
gyok mint a gyermek, úgy szeretnék belépni
ebbe a különös birtokba. Látod azokat a vörö-
re festett ablakárnyékat s azokat a piros foná-
lakban futó díszítőmunkákat ott az ablak-
s ajtófélfákon? Nem gondolod, hogy itt az ürdög lakik;
talán a szerzetesektől örökölte ezt a házat. Elő-
re, rohanjunk a fekete-fehér hölgy után, előre,
kiáltott fel Fülöp mesterként vídamsággal.

E perczben a két vadásznak oly kiáltás
ütötte meg fülét, minőt a törbe esett egér zo-
kott hallatni. Hallgatóztak. Egy-egy megrezen-
tett bokor lombozata ha nesztel a csendben, mint
hajtott habok mormolása; de bármennyire feszí-
tették is fülüket, hogy valami újabb bangot fel-
foghassanak, a föld néma maradt s megőrzé az
ismeretlen nő lépteinek titkát, ha az ugyan a
földön lépdelt.

— Na ez már aztán furcsa! kiáltott fel
Fülöp s a park falainak körvonalait vette szem-
ügyre.

A két barát csakhamar a Chamory falujá-
ba vezető erdei uthoz ért ez irányban. Miután
az uton egészen a párisi országútig haladtak,
rácsozat előtt találták magukat s most már fő-
homlokzatát láthatták a titokzatos laknak. Ez
oldalról a rendtelenség tetőpontját érte. Renge-
teg hasadások barázdáltak a három részből álló
s szögben épült lak falait. Pala- és cserépfödél
törmelékkel halmozódott össze a földön s a meg-
roskadt fedelek elhanyagoltatásra mutattak. Ne-
hány gyümölcs feküdt a fák alatt, ott rothadt,
a nélkül, hogy valaki felszedte volna. A gye-
páson téhen legelészett, egyre-másra taposva a
virágágyakat, míg egy kecske a szőlőlugasok
zöld fűjét s indát harapdálta.

Hirdetési díjak.

Egy négyeség csemetimternyi tér ára 2 kr.
Bályagdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hi-
detéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan)
der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallisch-gasse 10
Rnd. Moser Polieitische Bureau. Budapeston: Haasenste.
és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések
válti irodája Budapeston Szervitár 8. sz.

Ellyitési csikkek

gármond aora után 25 krajczár ártetendő.

vargási rendszer, melyhez régebben hozzá volt-
tak szokva, fenn nem tartható.

A mi a képviselő ur negyedik kérdését il-
leti, a kormány mely határozottan a szerződésnek
alapján áll, nem tartotta hivatásának és főleg ma
nem tartja hivatásának a jövőre vonatkozó ter-
vekkel foglalkozni, akkor, midőn mindenekelőtt
és mindenekelőtti feladat — mint már bátor
voltam mondani — a rendnek és csendnek hely-
reállítása s a függőben levő rendeleteknek vég-
rehajtása, a mit hogy eszközölhessen, a mire
szükséges eszközöket, hogy kellő módon meg-
szerezhesse, a delegációk a legközelebbi na-
pokban össze fognak hivatalni. (Mozgás a szél-
sóban.)

Hátra van még t. képviselő ur kérdése-
nek 5-ik pontja, melyben azt kéri, hogy a tör-
ök kormány szemben ezen mozgalommal tett-e
némi lépést?

Erre nézve teljes határozottsággal biztosít-
hatom a t. képviselő urat, hogy ily lépés nem
történik s nem történhetett, mert hiszen a rend-
szabályok, melyek az okkupált tartományokban
keresztülviselni szándékoztaknak, egyenes követ-
kezői a berlini szerződésben átvett mandatum-
nak, mely nekik ép ugy jogot ad, mint köte-
lességünknek is teszi, hogy ott a rendet és csen-
det fenntartsassuk és ha bármennyi okból meg-
zavartatnék, azt egész erőlyvel helyreállítsuk.
(Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ezekbe foglalva össze feleletemet, kérem
a házat, méltóztatassék azt tudomásul venni. (Élénk
helyeslés jobb felől.)

Ezután Helfy Ignác szólalt fel.

Adóügyi észrevételek.

Közelebről ismételt vita tárgyává tételt
az adók felhajtása körüli eljárás. Hazafini köte-
lességünknek ismerjük ez ügyben egyet-mást, a
gyakorlati életből merített igazságot őszinte nyil-
tan a nyilvánosság előtt elmondani.

Az adófizetés nem minden embernek tarto-
zott és tartozik még ma is elsőbbségű gondjai közé.
És az ilyenekkel szemben az államhatalom kénye-
telen kényszer eszközökhöz nyulni.

Századunk első negyedében az adóhátrá-
lékosokat kalodába zárták, hajókat a fatogak-
kal a boronába szegesték, vagy hátrakötött ke-
zekkel utcza során a süvénykerthez kötötték a
közégyi előjárók, kikkel a szolgabírák, ha ei-
banyagolták az adó behajtását, nagyon kurtán
bántak el. Ott volt a deres!

A köztelherviselés általánossá válta után
az egyeduralom által szintén sok szigor alkal-
maztatott. A végrehajtó katonák felfalták a szeg-
ény ember utolsó tojótynkjait, összerongálták
az urilakok drága butorait.

De mióta alkotmányunk helyre állt, az adó-
felhajtásnál is emberesebb eljárás lett alkal-

— Itt minden összhang s mintegy rend-
szerosítva van az összevisszaság, szólt az ezre-
des, miközben egy harangláb kötelét megránta.
A haragnak azonban nem volt ütője.

A két vadász csak valami rozsdás rugót
hallott különös élesen nyikorogni. A falba levő
kis ajtó, a rácsozat mellett, bár mennyire meg-
is volt korhadva, minden erőlködésnek ellen-
állott.

— Oh, o, ez mindégire furcsább lesz!
szólt az ezredes társához.

— Ha hivatalnok nem lennék, felelt d'Al-
bon, azt hinném, hogy az a fekete nő valami
boszorkány.

Alig fejezte be szavait, a téhen odajött a
rácsozathoz s feléjük nyújtá meleg orrát, mintha
szükségét érezné, hogy emberi lényeket lásson.
Ekkor egy nő, ha ugyan megilleti e név azt a
meghatározhatlan lényt, mely a bokor sűrűjéből
kiemelkedett, egy nő megrántotta a téhen köte-
lét. Ez a nő piros kendőt viselt fején, mely alól
szőke fűrtök bukkantak ki; élénken emlékeztet-
ve a guzslay szöszéire. Nyakáról hiányzott a ken-
dő, durva len szoknyája fekete s fehér csíkok-
kal váltakozott s néhány hüvelyknyírral rövidebb
levén, látni engedé lábszárait. Azt hibette volna
az ember, hogy ama vörösbőrűek fájából való,
kiket Cooper dícsőített, mert lábszára, nyaka s
meztelen karja mind téglaszínű festébe látszo-
tak mártva lenni. Lapos képét az értelemnek mi
sugara sem lelkesíté meg. Kékes szemei homá-
lyosak s minden tűz hián voltak. Nehány ritka
fehér szőrszálból állt szemöldöke. Végül szája
oly félrehúzóda állt, hogy látni lehetett rosszul
nőt fogorvást, melyek azonban oly felérek vol-
tak akár a kutya fogai.

(Folyt. köv.)

mazva: és ha mégis van visszaélés és mint hogy sok van, az az alantosság hivatali közegek hanyagsága, rossz akarata miatt történik. Állítólag igazolják azon körjegyzőségek, melyeknek külsőjei nem ismernek messziről kiküldött adófelhajtókat. Az előjárásnak tudomással kell bírni arról, ki mikor képes adóját befizetni és minden tulszigor alkalmazása nélkül felhajtja a köteles adótartozást. Az egyik fizet előbb, a másik később, de a fertály évenként befizetni kellett adómenynység beszállítatik az adótárba s év végén nincs hátralék, nem kell adófelhajtó. Az igaz, hogy ehhez az is szükséges, hogy a birtokviszonyok rendezve legyenek. Hogy a törvényt halálesetek azonnal legyenek bejelentve, a hagyaték leltár beküldve s a hagyaték letárgyalása után a jogutódokra szállt vagy vásár utján szerzett birtokrészeket nyilván tartassanak; hogy tudja mindenki mivel tartozik s ne legyen senki zaklatva illetéktelenül, jogtalanul; ne foglalják le a birtok közös adójáért a szorgalmasabb utód tehetését, s ezt az igazságtalanságot eltérni nem tudt ne zárják el. Sok keserűséget, méltatlan elbánást tudnánk felsorolni. Még olyankor is, hogy a nélkül, hogy az illető megintve, vagy a megtörtént becsúrló értesítve lett volna kifizetett illetéket megrohanták exautor, csendőr, bírák s elerőszakolták ingó vagyont, elhurcolták; s csak bajjal lehetett beszűntetni a jogtalan eljárást felsőbb hatóságok által. Valóban, ha a községi előjárók mint Somkerek, Ken Farkas Ferenz, Ispánmezőn Péchi J. és még kevés mások, hivatások helyes felfogása mellett, kellő erély s a közügyek iránti meleg buzgósággal teljesítik kötelességeiket, nem csak adóügyben, de minden egyébekben meg lenne könnyítve a községek lakóinak élete; sőt a járási hivatalok terhe is enyhítve kevesbitve lenne. Igaz, hogy a község lakói nem igen válszják meg bíróknak az arra valóbbat, de az ügyes körjegyző helyesen értesítve az erélyes szolgabíró, itt is segíthet, s ezzel magán s vele a rend, a fegyelem fenntartásának nem csak a községben benn, de a határon is és mindenben nagy segítséget nyer.

De most végül a szerkesztőség engedelméből felsorolok egy saját személyemet érdeklő állapotot, mi szintén igazolja, hogy alantassabb hivatalaink hanyag eljárása mennyire lankassza a polgár kedélyét, terheli élet gondjait. Nőmnök 4 leánytestvére volt.

Az egyik meghalt ezelőtt 8 évvel magtalanul, de a haláleset soha bejelentve, a hagyaték leltározva nem volt. Ez történt Kolozsmegyében D. Szép lakon. Meghalt egy más testvére Maros-Tordamegyében M. Bölkényben, szintén magtalanul. Itt a marosvásárhelyi kir. törvényszék kérelmünkre értesített, hogy a hagyaték leltározatása iránti kérésünket áttette a sz. régi járásbíróshoz, de eredmény mai napig semmi, kárunk sok. A mihez járul az is, hogy a fölszereelési alaplól a nőmet s élő nővéreit illető összeget nem tudjuk kézhez kapni. A testvérek bár az ő részüket kikaphatni közjegyzőileg kiállított felhatalmazást küldtek be, visszautasították, hogy alispánaink által kérjük ki a háromszékmegeitől. A szolnok-dobokamegyei alispánosság pedig azzal utasított el, hogy magánosok ügyei nem az ő gondja. S még egyet. Birtokunkat ott egy pár részleten kívül eladtuk rég, utóbb meghívtak az adó számonvételére. De mielőtt a kitűzött idő bekövetkezett volna, kaptunk egy megintett egy nagy összeg befizetése iránt, mely adókövetelés évtizedek előtti vala s mégis bekebeleztek. Itt zaklatnak az adóért s onnan illetőségünket nem tudjuk kikapni. Ily eljárások teszik állapotainkat torhessé, nyomasztóvá. Ezen segítni kell!

Vályi Elek.

Ki lehet körorvos?

(Az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §. magyarázata.)

Öt éve annak, hogy közegészségügyünk rendezéséről elkészült a törvény, és szentesítést nyert.

Kétségtelen, hogy közigazgatásunk a modern állam mintájára készült törvényt gyakorlati alkalmazásában nem követi, s azon intentionának megfelelni nem tud, nem képes, mely kézfoghatóság előírva lett, előírva van.

Közegészségügyünk mai napság is ép azon módon áll, mint volt az üdvös törvény meghozatala előtt.

Az a 176 §-ba foglalt intézkedés csak írott malaszt, mert hiányzanak azok a közegek, melyek hivatva volnának annak érvényt szerezni.

Az orvosi tudomány minden vívmánya tekintetbe vétetett a törvény megalkotásánál, s igen ékes fejezetek képeznek az „intézkedések a közegészségügy előmozdítására és megőrzésére”, a „gyermekes és iskolák iránt”, a „fegyhadzokról és börtönökről, meg a „segegy-nyújtásról a balesetek alkalmából”, a „véd-himlőoltásról”, a „femetkezésről”, — stb. büles rendelkezések valóban mi kívánni valót som hagynak fenn, de én édes istenem! hol van a közigazgatás most Magyarországon, mely végrehajtása, ellenőrzése a törvény humanus és erélyes rendelkezéseit?

Elfoglatlan szemlélő, ki a mostani közigazgatási szervezet működését figyelemmel kíséri, — be fogja vallani, hogy helyek némi a mostan-

kálát alatt levő új közigazgatási szervezést, hogy a közegészségügy elvi határozmányai életbe léptetessenek.

A mostani nagyobb részt képesség nélkül beválasztott közigazgatási tisztviselők az országos törvények végrehajtását jobban a káthorizozó kijelölt jelentési rovatok betöltésében látják, de hogy hivatásuk teljesítését várhatnók, erre sok optimizmus, még többi tájékoztatásuk kívántatik.

Nem hogy az általános egészségügy felett öröködnék a mai közigazgatás, nem hogy a megszokható törvény szabványait bár részben használni tudná, de a pusztán alaki kérdéseken is fennakad, megtrökönyödik és szarvas hibát követ el.

Nem kívánunk recriminálni a közegészségügy jelenlegi fejletlen volta miatt, csupán azon kérdésre kívánunk megfelelni, melyet kiirtunk: hogy „ki lehet körorvos?”

E kérdés meglehetősen naivul hangzik az előtt, ki a gyakorlati részszel nem ismerős.

A fenjelzett törvénycikely azt mondja: „orvosokul oly oklevélsek sebeséskis megválasztatások, kik három évi folytonos sebeséskis gyakorlatot képesek kimutatni. Orvostudori oklevéllel bíró pályázókna elöny biztositatik.”

Im egy gyakorlati példa: Maros-Tordamegyében egy kör csoport rendszeresített a — kibédi.

A kibédi körorvosi állomásra a szolgabíró hivatal kibocsátja a felhívást a választás megjelölésére.

Jelentkezik két orvos-tudor. Mivel a kör csoport az orvosi évi illetmény meghatározásánál kimondta, hogy a 700 forint évi fizetésre a körorvos csak az esetben tarthat igényt, ha az illető: orvos-tudor, — nagyon természetesen, hogy kizárólag a két dr. között kellett volna megjelölni a választást. — Ez azonban nem így történt!

Egy sebesz, a pályázati hirdetmény kiadása után jelentkezik a szolgabírónál, s pályázata a szolgabíró ajánlata következtében elfogadtatik.

Még mind e pontig, mi, a sebesz pályázásában törvénysértést nem látunk, mert a fennkített 1876. XIV. t. cz. 143. §-a ezt a pályázási jogot, — megengedi a sebesznek.

Elkövetkezik a választás: a szavazatok viszonylagos többségét az egyik orvos-tudorral szemben elnyeri a — sebesz.

Az a kérdés most, hogy ki lett törvény szerint körorvosnak megválasztva?

A törvényt azt mondja: hogy a sebesz pályázhat; — továbbá, hogy az orvos-tudornak — elöny biztositatik

Az említett példa szerint: pályázott egy sebesz, mert erre joga volt; s pályázott egy orvos-tudor is. Még lett választva a sebesz. Azonban a törvényt azt mondja, „az orvos-tudornak elöny biztositatik.” Mi az az elöny? s miképen van az biztositva?

A dolog megjelölése egyszerű. A körorvos választás a közönségre van bízva, a mennyiben válogathat a személyekben.

Azonban a személyek minősítésénél az állam kívánta meghatározni, s a kvalifikációra szült fektet, mikor a sebesz felett a orvos-tudornak elönyt biztosit.

Kétségteletlenül gyámságig gyakorol az állam a választó közönség fölött akkor, midőn a jobb minőségű orvost biztositja, a közönség szeszélye, vagy a választásnál előfordulható szellemi vagy anyagi visszaéléssel szemben.

S mivel az orvosi minőségnek legelőször fokozat a sebeszi: oly vidékek részén a sebeszi működést üdvönek tartja az állam, a hol csak kuruzelek, s a javasasszonyok bitorolták a gyógyítást; és a hova orvos-tudort „megnyerni egy általában nem lehet. Tehát: a „jobb valami, mint semmi” alapján, a sebesz lehet körorvos.

Azonban az orvos-tudori kvalifikációt az állam egyedül tartja képsnek arra, hogy a közegészségügyet csak az esetben látja biztositva, ha a körorvos orvos-tudor: ez okból az állam gyámsági jogát gyakorolni kívánja a választó közönséggel szemben, midőn a magasabb orvosi oklevéllel bíró egyéneknek elönyt biztosit.

A törvény intencziójánál fogva pályázhatik egészen érvényesen a sebesz ott, hol orvos-tudornak nem jelentkezik; — azonban mihelyt a sebesz orvos-tudorral áll szemben, (kinek részére az állam az elönyt biztositotta), azonnal megszűnik képsége arra, hogy azon a területen, hol a kör csoport fekszik megválasztott körorvos lehessen.

A kibédi orvosválasztásnál elfogadható volt a sebesz pályázata törvény szerint (bár következtetlenség volt be venni a pályázatot akkor, midőn már két orvos-tudor jelentkezett) azonban a szavazatok beadása után nem volt enuncialható megválasztott körorvosnak, dacára hogy több szavazatot kapott az orvos-tudornál.

S a választási elnök hibát követett el a törvény intencziójának nem értése miatt, a mikor a sebeszt jelentette ki megválasztott körorvosnak, a helyet, hogy a törvényre támoszkodva: „az orvos-tudornak elöny biztositatik a sebesz felett, (tekintet nélkül a szavazatok számára) az orvos-tudort enuncialta volna megválasztott körorvosnak.

Tehát e kérdésre: ki lehet körorvos az 1876 évi XIV. t. cz. 143. §. alapján ezt feleljük:

1.) Körorvos lehet három évi gyakorlat után a sebesz oly kör csoportban, a hova orvos-tudor pályázatra nem jelentkezett.

2.) Minden más esetben kizárólag csak orvos-tudor lehet valamely kör csoport orvossa.

Jussuph.

A fogyasztási adók.

(Folytatás.)

III. A bor- és husfogyasztási adó. A bor- és husadóra vonatkozó szabályok áthágásai, s azok büntetése.

Barmely módon történjék is az adóbeszedés, a jövődiki áthágások iránti vizsgálatok megjelölése a pénzügyigazgatóságot s az azok feletti itelethozás a pénzügyi bírói hatósággal felruházott illetékes kir. törvényszékot illeti.

A pénzügyi közegeknek hivatalos eljárásukban való akadályozására, továbbá az adó alá eső tárgyak elikkasztására vagy megsemmisítésére nézve a bor- és husadónál is azon büntetési határozatok vannak érvényben, a melyeket a szeszadóra nézve a 169. §-ban soroltunk fel.

A ki az üzleti helyiségre vagy bármiféle tartályra hivatalból alkalmazott pecsétet és zárt megsérti, 5—200 frtig terjedhető bírsággal büntetetik. Ha pedig azt, ki a kihágást elkövette, büntetés alá vonni nem lehetne, magára az ipartűző félre 2—100 frtig terjedhető bírság szabandó.

A bor- és husadóra vonatkozó szabályok megszegése miatt a vádlott fél ellen sem vizsgálatnak, sem büntetésnek nincs helye: a) ha olyan kihágás forog fenn, melynek büntetése az adóilleték után volna kiszabandó és melynek elkövetése óta már 6 hónap eltelt; b) minden egyéb kihágásoknál, melyek elkövetése óta egy év már elmúlt a nélkül, hogy ezek iránt büntető kereset indítottat volna, és ha a váddal terhelt fél ezen idő alatt újabb kihágást nem követett el. Ha pedig ez idő alatt újabb kihágást követett volna el, az előbbeni kihágás már kétannyi idő alatt fog elévülni, mint a mennyi az utóbbi kihágások az előbbinek elévüléséig még hátra volt.*

*) Zárt városokban a következők jövedékesonkítások büntetése négyezer-nyolcszáz forint akkora, mint a megsemmisített vagy a csonkításnak kitétt adóilleték: 1. ha az adóárgyak bemonadás nélkül a városba vitetnek; 2. ha a városba az adóilleték megszabása nélkül behozott adóárgyak a zár vagy felügyelet alól, a hivatalos eljárás mellőzésével, ki- vagy elvittetnek; 3. ha az adóárgyakról nemre vagy mennyiségéről nézve hibás bemonadás történik; 4. ha az adóárgyak nem a kijelölt úton vitetnek és tetten értenek.

A megsemmisített vagy csonkításnak kitétt adó 4—8 szorosával büntetett jövedékesonkítások nyílt helyeken: 1. ha a boradó alá eső adóárgyak valamely beszédesi körbe bevitetve, előlegeles bejelentés nélkül lerakatik; 2. ha ugyanazon adóárgyak a bevitelben vagy keresztülvitelben éjjel vagy oly uton érteik, a melyen az állítás tilos; 3. ha a keresztülvitelre szánt italtélek engedély kinyerése nélkül a beszédesi kör területén leraknak vagy hosszabb ideig tartatnak, mint a mennyi az igaz állatok étetésére s itatására szükséges; 4. ha a szőlősgazdák által bevitt czelekre vagy mustra nézve a 183. §. 1. alatti jegyzetben foglalt rendszabályok nem tartatnak meg; 5. ha az italkészletek be- vagy keresztülvitelénél valótlan bejelentés történik; 6. ha az adóárgyak a bejelentést a kitűzött idő alatt elmulasztja; 7. ha az adóárgyakat még meg nem rótt italkészletet bejelentés nélkül vitet magához, vagy vesz avagy vétet a maga felelősségére őrizet alá; 8. ha a lezárt bórók és bóróedények behatárolt területre vitetnek avagy belőlük a bor- vették ki; 9. ha az adóárgyak birtokában több bórókészlet találatik, mint a mennyi a szemleivel, adóárgzával vagy más módon igazolni tud; 10. ha az adóárgyak adómentes leszámítás végett adó alá még nem vett italtéleknek a pinceből leendő kivételét vagy elszállítását jelenti be; e helyett azonban szándékosan viz, vagy adó alá nem tartozó vagy csekélyebb adó alá eső folyadék szállítatik el; 11. ha szemleivel bíró adóárgyak üzleti helyiségében vizet vagy egyéb adó alá nem tartozó folyadékot tart, s avval a koronkinti leszámításnál a borban való hiányt pótolni igyekszik. — A husadónál a megsemmisített vagy csonkításnak kitétt adónak szintén négyezer-nyolcszáz forint terjedhető összegével büntetendő: 1. ha az ipartűző marhái létszámát vagy huskésztét a kitűzött idő alatt nem jelenti be; 2. ha az ipartűző marhahágáshoz fog, vagy husat avagy vágott marhát mástól átvész, mielőtt adóárgzával váltott volna; 3. ha az ipartűző a nála találtatott marha vagy huskésztet, vagy marhákban létező hiány iránt a szabályszerű igazolás aduit nem képes; 4. ha azok, kik az ipartűzők sorába nem tartoznak, még adó alá nem vett marhát vagy annak husát eladják, vagy adó alá eső marhát az adóárgza kézhöz vétele előtt vágják.

Az adószabályok rendelkezései tükzők minden egyéb kihágás, melyekre, a fentebbiek szerint külön büntetés nincs szabva, 2—100 frtig terjedő bírsággal nyititotik.

A büntetés végrehajtása vagy elévülése nem ment fel senkit az adófizetés kötelezettsége alól, a mennyiben ennek beszédésére a megkivántató szabályszerű feltételek nem hiányoznak. Oly kihágásoknál, melyeknél a bírság az adóilleték nagyságától függ, az áthágás tárgya a bírság biztositására zálogul szolgál, és pedig akképen, hogy azon esetre, ha a bírságot az illető le nem fizetné, az áthágás tárgya elárvereztetik s annak árából a csonkított adóilleték lerovása után fennmaradó összeg a bírság fedezésére forditatik.

(Folytatás köv.)

A szerb trónbeszéd.

A Pol. Korr. szerint a trónbeszédet, melyet a szerb fejedelem a skupstinát megnyitá, a következőkben foglalható össze: A trónbeszéd ürvendő szavakkal emeli ki, hogy a külfölddel való viszonyok folyvást javulnak, hogy Szerbia korrektt magatartása mindeatt elismerésben részesült, felemlíti továbbá, hogy a fejedelem megalogatta a német császárt és közönséget mond a német kormány részéről tanusított rokonszenves magaviseletét. Azon kitűnő fogadtatás, melyben a fejedelem részesült, újabb becses bizonyítékát képezi annak, mennyire becsülik a szerb nemzet által kivívott sikereket. A fejedelem fogadtatása Pétervárot szintén kellemes megemlékeztet képez és újabb bizonyíték a rokonszenvesnek, melylyel a czár Szerbia iránt viseltetik. Ama fogadtatás, melyben Ausztria-Magyarország uralkodója részesítette a fejedelemet, újra meggyőzte az utóbbi Ferenz József császár és királynak Szerbia iránt táplált barátságos érzelmeiről melyeket a fejedelem nagyra becsült és azokért őszinte és hálás köszönetet fejezi ki. A trónbeszéd felsorolja a megkötött és megkötendő kereskedelmi szerződéseket, hangsúlyozza a törvényesen meghatározott külföldi képviselőségek, ki nevezését és előterjesztéseket jelent be a közgazgatás újjászervezéséről, a közlekedés és a közoktatás fejlesztéséről, a véderő szervezéséről az állam és az egyház közti viszony szabályozásáról, az elfoglalt területek agrár viszonyainak rendezéséről, az adóreformról, egy nemzeti bank felállításáról és az alkotmány reformjáról.

A dél-szláv lázadás.

A lázadás a Krivosziában és az occupált területen mind komolyabb alakot ölt, s a délen levő csapatok tartalékosainak behívása által mélyebben benyúlt a népek életébe is. Bevégzett tényekkel állunk szemben s a monarchia tekintélye és becsülete is azt követelik, hogy a felkelés teljes erővel elnyomassék, s a törvény érvényre emeltesse. De hogy a helyzet sokkal komolyabb mint azt hivatalos részről tudatják az világos, sőt még a külföldi lapok is részletebben foglalkoznak a monarchiának déli részében folyó eseményekkel. Először meglát a „Norrd. Allgem. Zeitung“ azon nézete, mely szerint még nincs kimutatva, hogy vajjon nem a három császárság együttes akarata, kálóösen pedig nem a mindig Bosnia felé irányuló politikája Austria-Magyarországnak idézte e elő inkább az 1875-iki forrongás fejlődését a Hercegovinában mint a Balkán félsziget szabadságvágya s a porta gyengesége.

A „Polit. Corr.“ demetirozza a conventio megkötését Montenegróval az osztrák csapatok átkelés tárgyában a montenegrói területen. Montenegrótól csak azt várják, hogy semlegeségi feladatának megfeleljen. Ennek pedig a montenegrói kormány megfelelt.

Az osztrák képviselőházban külsőben áll több rendbeli interpelláció a kormányhoz a dél-szláv lázadás tárgyában, és remélhetőleg a kormány részletes képet fog adni a helyzetről.

Dubravában január 20-án összecsofódások voltak. A Glavitszevóban állomásozó csendőrök állítóg 150 felkelő által visszaszoritattak és Konjicába megérkeztek. Egy csapat felkelő Konjicba irányában nyomult elő. Vratló környékén körülbelül 1000 felkelő, a Zagorjében Ulok és Kalinovic környékén mintegy 500 felkelő gyűlt össze, kik mindannyian Sniderfegyverekkel vannak ellátva. Azonkívül van még egy, körülbelül 100 fősől álló csapat, kik fejszékkel vannak felfegyverezve. Vezetük: Szerdár Tungusz. A lázadók terrorizmus által még egyéb környékek lakosait is bele akarják vonni a felkelésbe. A csendőrség ellen intézett támadás folytán Foczából három századot küldtek Kalinovicba, melyek január 19-én a vratlói karaliát 200 lázadó által megszálva találták, kik csapataink közlekedőket megfutamodtak. Egy vadászászlóal január 18-án kémszemlére indult Alok irányában, s ez alkalommal felkelőkkel összecsütközött és azokat rövid harc után visszaszűrtette.

Az „Egyetértés“ nek távirják Bécsből, jan. 22-ről. Ide érkezett hírek szerint általában az az állítás, hogy Nikita fejedelem elhagyni készült Montenegrót. A fejedelem tegnap már vissza is tért Danilográdból Cetinyében s onnan Antivariba utazik, hol rövid időt fog tölteni családja körében. Ama hírek ellenében

melyek arról szóltak, hogy Montenegróval a kooperációra és a csapatok átvonulására nézve egyezsége lépett a monarchia kormánya, ma ismét határozottan hangsúlyozzák, hogy Montenegrótól csak semlegességet követelnek s ezt meg is fogja őrizni.

A „Poll. Corr.“ demetirozza egy néhány bécsei lap azon jelentését, mintha Bileknél az titközethen 65 ember hullott volna el, s fentartja az első jelentést, mely szerint csak 20 ember veszett el.

Spalatoéba érkezett utasok beszélik, hogy Stolicaban e hó 15-én a csendőrség laktanyájának tűzet adtak, mely alkalommal kilencz csendőr odagégett.

A krivoszei felkelők egy lázító proclamatiót adtak ki a néphez, szerb nyelven.

A szász egyetemi közgyűlés ülései.

N. Szeben 1881 jan. 22.

A múlt ülésről szerkesztett jegyzőkönyv olvasása és hitelesítése után a közgyűlés a belügyminisiternek az egyetemi közgyűlés 1880 évi ülészakában hozott határozataira vonatkozó rendeleto II. részét, egyezintén Grosz András ösztöndíjas cipészsegéd utazási tudósítását, nem ktlőben Siegier János jelentését a Wilhelm Hugó megyesi gazdasági intézeti igazgató ellen keresztülvitt fegyelmi vizsgálatról, végre a központi hivatalnak kimutatását az 1880 évi költségvetés szabályszerű keresztülviteléről tudomásul veszi, a Szászvároson levő Amlicher féle ház eladásáról szóló szerződést pedig helybenhagyja. —

Wilhelm Hugó megyesi gazdasági intézeti igazgató elbocsátása következtében a közgyűlés a központi hivatal utasítja, hogy az állomás betöltésére pályázatot hirdessen, a beérkezendő okmányok alapján pedig a mai ülésben választandó két kiküldöttel szaporítandó intézeti gondnoksággal egyetemben a választást ejtse meg és erről a jövő ülészakában jelentést tegyen.

Az elbocsátott gazdasági tanintézeti igazgató utiköltség illetőleg elköltözési költség megszavazásáért folyamodik. A közgyűlés e kérést mint indokolatlan visszautasítja.

BELFÖLD.

D. Szt. Márton, jan. 22.

(Casino bál.)

Megérkezett, az előre hirdetett, az oly sok ifjusziv repeső örmével, s titokzatos ábrándok édes sejtelmivel várt casinobál esteje.

A megyeház tünepi pompát öltött díszterme megnépesült, együtt volt a város és vidék színe, java, s a díszes tömegből ragyogon tündökölték ki, az élettavasszának fejlődő virágai.

Vidámság, kedv ömlött szét minden irányban, megzendült a cigánzene, s folyt a táncszínetet nem tűró lelkesedéssel, míg a derengő hajnal véget vetett és most midőn e sorokat írom, már mintegy szép álmoknak — csak emléke van még meg. — De ha már szóba hoztam e bált, meg kell emlékeznem a szépek szépeiről, kikről nyerte ez est kedvességét, vidámságát, ezek közé tartoznak, ugyanis a többek között: Baranyi Irma, Gyárfás Gabriella, Szilágyi Erzsike, Horváth Róza, Szantner nővérek, Pekri Zelmá, Székely Berta, Bukaresti Julia, Pap Róza, Móssa Eszter, Szentpéteri Kata stb.

Elismerés illet meg a Casino-bál rendező választmányát, s különösen ennek élén állott: Pekri Sandort, kinek tevékenysége hozta létre az itt — csak nagy időközökben — sikerült szokott szép estvét; — hogy a casinonak mi anyagi eredményt hozott — azt majd a számadás fogja meg mondani. r. l.

Bágyon, 1882. jan. 20.

(Jótékony czelu táncestély.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

A bágyoni községi iskolakész folyó év — 1882. — január 15-én a községi iskola termében, egyfelől a házi ipar életbelepítésére, másfelől a jó magaviselettel szegény tanuló segélyezése céljából: felolvasás és szavalattal összekötött jótékony czelu táncestélyt rendezett.

A nevezett napon már kora délután gyűltini kezdett a szomszéd helységekből a vendégek díszes csoportja: Tordáról, Sz. Mihályfalváról, Kövendről, Váraljáról, Turból stb.

Alig gyultak meg a lámpák a táncteremben és már a tánczrakész fiatalok jó kedvvel kezdett a jó magyar csárdáshoz, és a vig kedv a vendégek érkezével hovatovább mindinkább fokozódott, elannyira, hogy a felolvasás és szavalatra alig lehetett esteli 10 órákor egy kis színetet kérni és nyerni. A felolvasás és szavaltat végződésével a tánc ismét kezdetét vette és kiválóság virradtig folyt derült kedvvel.

A népes közönség kiből állott, azt részletesen el nem mondhatom. Azt azonban megjegyzem, hogy igen tiszteltetelmű vendégeink is voltak, olyanok, kiknek jelenléte a vidéki bálokban ritka szerencse.

Nem is késett a meghívottak közönsége a főlebb említett jótékony czelu meghozni áldozatát.

Ime ide igatom azok neveit, kik ez alkalomból felülfizetni sziveskedtek. Legyen szives becses lapjában közölni, hogy a mélyen tisztelt felülfizetőknek megnyugtatóra szolgálhaszon.

Felülfizettek: Mitga Moldován Gergely tanfelügyelő 1 frt, tkts. Gál Jenő országgyűlési képv. 9 frt 25 kr, tkts. Veres Dénes alispán 1 frt, tkts. Cségyi Mihály kir. járásbíró 1 frt, tkts. Gál Zeigmond arvaszéki tlnök 1 frt, tkts. Szabó Ferencz szolgabíró 1 frt, tkts. Veres Antal sz. bíró segéd 50 kr, tkts. Csongvai Béla arvaszéki ígató 50 kr, tkts. Tunyogi Farkas 1 frt, tkts. Amberboj Miklós 50 kr, tkts. Mihály Gyula 1 frt, tkts. Kondort Mózes 50 kr, tkts. Csutak Sándor 50 kr, tkts. Fekete Ferencz 50 kr, tkts. Sárdi Imre 25 kr, tkts. Tisztelendő Darkó József 50 kr, tkts. Moldvai János 25 kr, tkts. Barra József 25 kr, tkts. Gál György 25 kr, tkts. Duha Kristóf 50 kr, tkts. Simonfi Ödön 40 kr, tkts. Nagy Dénesné 50 kr, tkts. Zeigmond Lajos 40 kr, tkts. Csépy Mihály 30 kr, tkts. Bágyoni Miklós 25 kr, tkts. Bacsó József 25 kr, tkts. Benedek Ferencz 25 kr.

Fogadják a szives adakozók a jótékony czél érdekében tett szives adományaikért a legszívesebben elismerést és köszönetünket.

A bárendező bizottság nevében:
Barra József, Balogh Sándor,
elnök. biz. jegyző.

Angelics patriárka beiktatása.

jan. 22.

Angelics Germánnak, az új szerb patriárkának mai beiktatása fényesen ment végbe, s számtalan jelét adták az iránta való bizalomnak és tisztelőnek. Mintegy ezer előkelő vendég jött a különböző egyházakból. Számos tisztelő küldetésre érkezett. A szomszéd községekből tömegesen sereglett be a nép a városba; a több ezer idegen rég látott éleveséget adott a városnak.

Tegnap este a karlocazi polgárok fényes társaságát rendeztek a királyi biztos és a patriárka tisztelőre. Az egész város ki volt világítva s késő éjjelig élénkesség uralkodott az egész városban.

A patriárka beiktatása ma délután ment végbe a székesegyházban Cseh Ede kir. biztos által, a község óriási részvéte mellett. A ki-nevezési okirat felolvasása után három zsviók hangzottak fel a királyra, Tisza miniszterelnökre, Cseh kir. biztosra és Angelics patriárkára. A patriárka eskütelőre és intronizálás után Csobonics plébános a papság és nép nevében bemutatá a hódolatát. Beszéde jó hatást tett. A patriárka válaszában hangsúlyozta a Felsőge iránti tántorithatlan hűségét, a haza iránti szeretetét s fogadta, hogy a szerb népben ez érzelmeket fogja mindig táplálni. Ezután üdvözölte az összes jelenlevőket a szeretet és béke üdvözléssel, s kijelentette, hogy a kongresszus tagjainak közhasznú munkáját teljes erejéből gyámolítani fogja. A beszéd igen mély hatással volt az egész közönségre.

A beiktatási ünnepélyre egy zászlóalj is kivonult zenével, s a beiktatási szertartás alatt dísz-tüzet adott.

Délben folyt le az egyesek, hatóságok és küldöttségek tisztelése, szerezkeivánataik átnyújtása a székházban. Azután a lakoma volt; az új patriárka fejedelmileg megvendégelte a vendégeket. Tíz teremben mintegy 1000 személyre terítettek. A kongresszus teremben 150 személyre volt terítve. A patriárka mondta az első felküzöntök Felsőge a királyra, a trónörökösre, az uralkodó házra, a Felsőge képviselőjére, a kir. biztosra és a magyar kormány képviselőjére, Pejácsevics bárnra.

Cseh kir. biztos a patriárkát köszöntö fel. Riess várparancsnok a hadsereg nevében üdvözölte a patriárkát, Stychy apát pedig Bácsme-gye nevében; Flatt főispán Ujvidék városa nevében, Ogrubics áldozár Karloca város érzelmeit lelkes ünnepi körülményben fejezte ki. Lob-mayer törvényszéki elnök Angelics patriárkát mint a magyar állameszme képviselőjét s mint Magyarországot és Szerbia közti békeszer-zőt élte. Kussevics főispán a patriárka nevében köszönetet mondott az egybegyűlt vendégeknek. A felküzöntök sorát a patriárka feje-ző be Karloca, Triest és Ujvidék hitközségei-re mondván áldomást.

Mintegy száz üdvözölő sürgöny érkezett, egyházi és világi méltóságoktól. A püspökök kö-zül Sztójkovics, Gruics, Kengyelcz és Stross-mayer üdvözölték a patriárkát. Cseh kir. biztos január 24-én utazik el Karloczáról.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az 1881. évi törvények jegyzet-szé-lt kiadása teljesen megjelent. A testes kötetet Tettey Nándor és társa budapesti könyvke-reskedése, a jegyzet-szé-lt kiadások létesítője, adta ki, szép nyomtatásban, sima fehér és jó papírral.

E kötet bettrends tárgymutatóval van olá-tva, mely az egész évfolyam tartamában rö-gtön eligazítja a tájékozódót s a milyent eddig nem találtnak a törvények egyes évfolyamaiból

adva. A Knorr-féle nagy tárgymutató 1880-ig terjed, a Tettey-féle folytatja azt.

Az évfolyam az általános divó vörhenyes vászonkötésben is kapható miáltal külsőleg semmiben sem üt el más kiadások előbbi évfolyamaitól s ezek folytatásaként is tekinthető. Ára füzve 4 frt 40 kr, kötve 5 frt.

*

Kreitzer Gusztáv-tól a gr. Széche-nyi Béla „Keleti Utazásából” megjelen-tek a 28—29 számú füzetek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1882. január 24.

Helyi hírek.

— **Hegedűs Sándor** városunk osztat-lan becsülésben álló szülöttjét, képviselőt és la-punk kiváló dolgozottsát érzékeny családi vesz-teség érte. Kicsi fia Károly halt meg a tegnap sok szenvedés után. A szülők fájdalomában osz-tozik a család számos barátja és tisztelője s mi-is ószinte részvétünknek adunk e helyen kife-jezést.

— **A női ipariskola** ügyében tanács-kozott tegnap ismét az erdélyi régi házipar és ipartejesztő egyület választmányja. Az igazgató-ság által beterjesztett költségvetés szerint az egyület abban a kedves helyzetben van, hogy az iskolát Kolozsvárt majus elsején minden való-szintség szerint megnyithatja. A nagymélt. ipar-ügyi miniszter kiltatásba helyezte az egyület e czélú törekvésének bő anyagi támogatását azon esetre, ha látja, hogy a társadalom és Kolozs-vár városa is járul az intézet felállításához. A tegnap bemutatott költség előirányzat szerint a társadalom — s ebben egy egyszerű iparos mes-ter Szegedi József 750 frttal tekintélyes ösze-get ad a női ipariskola felállításához, s a mi-nisztertől is teljes biztossággal várható az anyagi támogatás. Hátra volna még Kolozsvár városa, melytől az együlettel egy tegnap felolvasott és elfogadott átirat szerint csupán szallást kér az iskolának, vagy a szállás fogadására anyagi se-gítséget. Nem kételkedünk abban, hogy a város, mely a humanus intézetek iránt segítségül volt mindig, nem fogja megvonni ily kis mérvben kért gyámolítást ottól az iskolától, mely a leg-nemesebb célzattal s a legszebb remények kö-zött indul meg, mely a női szorgalom értékesi-tésére nyit utat s alkalmat ad, hogy az a nő, kit sorsa megfosztott a férfi kéz támaszától ne vesztse el ezzel minden eszközt, a mi életé-nek fenntartásához szükséges. Az iskolához kül-földről — esetleg Bécsből — hozatik egy tanít-tónő, s egy másik a pozsonyi ipartanulóknak képző iskolából. Kivülköl helyi erők adnak órákat a rajzból, gépvarrásból és a kötészetből Sze-gedi József. Az iskola, mint irtuk, majus elsején megnyílik.

— **Élőképek.** A „Mária Valéria” árva-ház II-odik tánc-estélye — mint már irtuk — február 1-sején táblaunk (élő képekkel) csopo-rtoztatásával összekötve fog megtartatni. A tábla-uk közül 5 csoportosztos s a többi egyes né-ma képlet leend, kiváló minták után felállítva. A táblaunkban következők vesznek részt: Br. Szentkereszti Anna, gr. Teleki nővérek, br. Ves-selényi nővérek, Ugron Ilona, Aubin nővérek, gr. Eszterházi Ágnes, gr. Bethlen Olivia, Tisza An-na, Kálai Ágnes. Pap, Camilla. Brandt Elsa, Ová-ry Ilona, Klein Róza, Orbán Mária, Kohné Bojtha Mari, Schopf Adolf és neje, Br. Bálinti József, gr. Teleki Géza, gr. Bethlen Ferencz ten-gerész, br. Bornemisza Béla, Székely János, Bojtha Miklós.

— **Nemzeti színház.** Tegnap az „Üd-vöskét” adták csekély számú közönség előtt. Az előadásról azért van némi mondani valónk, mert nem hagyhatjuk szó nélkül azt a komédiázást, melyet mostanság nem áttalanak követni ná-junk az operettekben, lesüllyesztvén vele a ko-lozsvári színház tekintélyét. Az nem játék, ha-nem cirksu porondjára való bohóc produkció, a mit elkövet Marcell s Várdi példáján a kar-személyzet egy némely tagja is. Közelebbi pél-dát akarván felhozni a tegnapi előadásról ne-hány botrányos apróságot jegyzünk ide. Várdi ur az első felvonásban, mikor Bettina, hogy a következő dalhoz szükséges hangulatot előkészít-se, szemérmes álmatagsággal mondja: „mindig szeretlek mióta megláttalak”, — Várdi ur fifty-tyent mint egy csőz s hegykén grimaszok közt ri-vallja: „én akkor is, mikor még nem is láttalak.” Ugrál, illetlenül markiroz némely helyeket, duhaj-kodik, esetenkedik elejétől végig. Az ifjú Szilágyi bukencetket vet ki az ablakon, mire Marcell ügyet-lenül extemporizál alkalmat adván Erczi urnak is sziporkáinak rüppentésére, melyek igen érdekesek. Marcell ur, kitől e jó példa ragadt a többiek-re, mióta szerencsénk van hozzá, mint operette rendezőhöz. Marcell ur komédiázik a helyett, hogy játszik. Azokat a nyakrángásokat, arcz-izom tánczoltatásokat, finutorokat, esetenkedése-ket, a melyeket elkövet, ha látja Marcell ur — feltesztünk annyi jó ízlet róla — s itélne el első sorban. A kar személyzet is halad. Mikor a második felvonásban Bettina az esküvőre indul-v visszartat Pippoval s feltámad benne szor-relmük édes emléke mit a zeneköltő, azzal fe-jez ki, hogy az első felvonás szerelmi duettjét

ismételteti, mint refrain, s erre a templomban in-duló gyülekezet is visszatérül s a vég akkor-dokba beleénekel — a mi ugy hangzik mint egy önkénytelenül feltört sobajtás, mely az éne-kelt dal nyomában fakad — a helyett a koris-tak oly éktelen ordítást vittek végbe s olyan laposakat kaczagtak a végbevitt bravurstikl után hogy ... hogy! Eh minek a jelző! — A ki nem érzi, hogy micsoda tisztességes hely a kolozsvári színpad, a kiknek nincs a színház vezetőségének körében ember, ki megmagyará-za, hogy mit van joga tenni, ha az elé a kö-zönség elé lép, mely mindig megbecsülte az am-biciozus színészt — s a mely becsülést nem jó kockáztatni, nem örvendős a magyar színtügy-re nézve elveszíteni — annak ok nélkül magya-rázzuk mi, hogy minő számba megy az a cso-lekedet melyet elkövet. Felhívjuk a művezető ur figyelmét. Kérjük jöjjen el vagy egy operett elő-adásra s szabjon más határt ezeknek a dolgok-nak, ezeknek a bohóczkodásoknak extemporizá-lásoknak. Elég volt tén!

— **A kereskedői társalgó kör** — v a-sárnapi délután tartotta közgyűlését. S i g m o n d Desző utolag nagy lelkesedéssel megválasztott elnök vezetés alatt. Megnyitja és az évi jo-mentes nagy eljenzéssel fogadtatott. Az igaz-gyválasztmány így alakult: alelnök Betegh Péter, jegyző Salamon Sándor, jogtanácsos Dobál An-tal, könyvtárnok Szarvady Károly, pénztárnok Valentini Adolt, gazda Vécsey Sámuel, választ-mányi tagok: K. Biásini Sándor, Medgyesy L. József, Lukács Ferencz, Fischer Vilmos, Tutsek József, Nyegruz Tiádar, Gámceny János, Polcz Albert, Folly Viator, Bogdán István, Csiky Imre, Strazinger Gusztáv, Hunvaid Lipót, Svartz József, Szász Ádám és Gergely Ferencz. Uj bu-torzat beszerzése, a könyvtár újalakítása és sok más oly határozat érvényesült, mely arra vall, hogy a körben új tevékenység uralkodik. Bogdán István eddigi alelnöknek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

— **A helybeli iparos egyület** által f. hó 28-án tartandó zártkörű tánczvigalomra a meg-hívók szét küldettek, kik azonban tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, kérjék ez iránt az egyület helyiségében (főter 23-ik sz.) jelentkezni. A rendező bizottság.

— **Eljárt a szája.** B. K. ndvari legény közelebből a Pannóniában barátai előtt a töb-bek közt azt is kifejezte, hogy ő soha sem volt sor alatt, mert nem szőlították. A szomszéd asztalnál egy rendőrbiztos ült, ki hallotta, hogy B. K. miről beszél. Utána járt, s mint törvény-telen távollévő hadkötelezettet előállította. B. K. 30 éves nő, 2 gyermek atyja, nem tudja hogy kik voltak szülői, egy nőtt fel mint az égi ma-darak. Ezek után szegénynek kissé nehéz lesz a borjú, meg a puská. De hát miért járt el a szája?

— **Időjárás.** [Európában A nagy lég-nyomás (779—780) Magyarországról kiterjed a continens nagyrészére (775—778). Különböz-irányú méréseket szeleknél az idő borús, ködös; a déli részben derült. A hőmérséklet általában keveset változott enyhe. Hazánkban: Különb-öz irányú többnyire gyenge szelek mellett a hő-méréseket általában keveset változott, a légnyo-más délkeleten nagyobbodott. Az idő általában borús, helyenkint ködös. Kiltás a jövő időre: Általában borús időt várhatni továbbra is helyi csapadék kevés lehet.

Hazai hírek.

— **Zendülés.** A Temesvárt megjelenő „Délmagyarországi Lapok” írja: E hó 20-ikán Saágon, Temesmegyében zendülés támadt. A pa-rasztok megtámadták a csendőroket, kik lövé-sel felelték a támadásra. A csetepatéban, melyet vívtak, egész hével többen megsebesültek mind-két oldalról. A zendülés oka, állítólag a bíróvá-lasztásból származik.

— **A néptanítók** országos Eötvös-alap-ját gyűjtő központi bizottság tegnap zárta le az 1881-iki számadását, a mely szerint a múlt év-ben, a 3000 frtnyi vagyon tökéltése daczára, 2685 frt tiszta jövedelme volt az intézetnek. En-nek fele, 1385 frt, tökéltetni fog, a másik fele pedig, 1300 frt részint ösztöndíjakra, részint se-gélyösszegekre fog fordítatni. Ezen 1300 forint-hoz a vallás- és közoktatási magyar kir. minis-ter, Trefort, a tegnapielőtti napon utalványozott még 1200 frtot, minek folytán az „Eötvös-alap intézmény” a jelen évben 2500 forintot nyujt-hat a néptanítók kilttőnen tanuló gyermekei, az özevgyek s az árvák számára segély-és ösz-töndij alakjában. Az országos Eötvös alap töké-lített vagyon 10.000 frtra emelkedett.

— **Gyászjelentés.** Farnasi Ketzeli Er-zsébet férjézet M. Cserneki és tarkói Desewffy Mihályné, a maga és férje nevében, továbbá a már néhai testvéreinek gyermekei — szomorodott szívvel tudatják hogy szeretett atyjok, illetőleg nagybátyjok Farnasi Ketzeli Mihály kirá-lyi hivatalos és a főrendi-ház tagja életének 74. évében január hó 18-án estvéli 11 órákor Deesen végegy-anglúlesben jobb életre ászende-rült. Hilt tetei f. hó 21-én délután 2 órákor az ev. ref. szertartás szerint, alsókodor-utczai lakásáról, a kaczói családi sírboltba helyeztet-tek örök nyugalomra. Béke poraira!

Vegyes hírek.

— **Furcsa gyászjelentés.** Rosenfeld Markus bécsi rövidár-kereskedő sokkal többet

költött vagy takarított, mint a mennyit neki hi-telezőivel szemben szabad lett volna. Feketével berámázott gyászjelentéseket nyomtatott a szellemes adós és ezt nyomtatva a közepébe nagy kompakt betűkkel: „Szomorodott szívvel kell jelentenem, hogy nem tudok fizetni!” A hi-telezők perze me jobban elszomorodtak, mint az adós ur. A zsonialis Rosenfeld perze esőbe került és most, mert hamis bukásért négy hó-napra elitelték, a börtönben azon tőri a fejét, hogy legközelebb milyen gyászjelentéssel adja „szomorú esetét” tudtul hitelezőinek.

— **Nemzetközi korcsolyaverseny** volt tegnap Bécsben a korcsolyagyűlet új pályá-ján. Reggel 8 1/2 órákor kezdődött az iskola-futás. Az iskolafutás 12 1/2 óráig tartott. Az is-kolaversenyben huszonhárom alakzatot csináltak négy irányban, előre, hátra, jobbra és balra s a nézők, sőt maguk a pályabírák is csodálkoz-va ismerték el, hogy valóban csodálatos, mint lehetett 5 fok mellett, rossz jegen oly nehéz alakzatokat hibátlanul csinálni. A bécsi iskola gyűzött e versenyben; Paulsen Axel Krisztiani-ából utolsónak maradt; máselőlrái szűnet után az alakzatos futás kezdődött. Először minden versenyző egy különös, új versenyalakzatot mu-tatott be. Itt különösen Paulsen Axel tűnt ki egy villámgyors pirouettal, köttös ugrással, to-vábbá Frey egy félkörben leirt köttös spirállal és Engelmann egy ivkombinációval. Azután az általános alakzatos futás következett, melynél min-den versenyzőnek 4 perczet át szabad tetszésé-re volt bízva bármely alakzat. Az angol és hol-landi pályabírák nagy elismeréssel szóltak a bé-si iskola mutatványairól, mely a legnehezebb feladatokat is szépen és könnyen oldta meg. A művészi tánczlelések és a többi alakzatok is a Salvator ezred zenekarának játéka mellett men-tek végbe. A program utolsó pontját a hivatás-szerű művészek mutatványa képezte. Cusatis ame-rikai és Paulsen E. krisztianiai korcsolyázók jeleut keztek. Végül az összes versenyzők futottak, külö-nösen ismét a fentemlített 3. versenyzőt tñt ki, t. i. P. A. Frey és Engelmann. A verseny díjakat este a verseny után egy órával, villamos lámpák fénye mellett osztották ki. A díjakat Tischler kisasz-szony, az első korcsolyázónő adta át. A díjak a következők: 1. díj: Jackson Haynes kis ezüst szobra 400 frt értékben; egy aranyérem 500 frt értékben. Kaptá Frey Lipót Bécsből. 2. díj: 400 frankos arany érem, kaptá Engelman Ede Bécsből; 3. díj: 300 frankos aranyérem, kaptá Paulsen Axel Krisztianiból. 4. díj: 200 aranyérem, kaptá Tuschel Antal Bécsből. 5. díj: 100 frankos aranyérem, nyerte Biberhofer Bécs-ből. 6. iskoladíj: 120 frankos arany, kaptá En-gelmann, 7. díj: 120 frankos aranyérem, kaptá Paulsen Axel. 8. díj: 120 frankos aranyérem, kaptá Frey. Négy-alakzatos futásért első díj: 1000 frank, kaptá Curtis, második díj: 500 frank kaptá Paulsen Edwin.

— **A bukaresti cirksugéről** e hó 19-rő még a következő részleteket írják: Kremser cirksu-igazgató tegnap előadást tart. A mint a lovadá kiürült, a társaság a kül-lönféle holmik és kellékek becsomagolásához kezdett, melyek a mai előadásához már nem kel-lottek, mert különben is a társaság felének is ma kellett elhagynia Bukarestit. A cirksu társas-ság innen Brassóba készült s már reá követke-ző vasárnap ott kellett volna mutatványait meg-kezdene. Ejjélt 2 óra lehetett, midőn egy-két éjjeli hazatérő három felől is látta előcsapni a lángot, mely csakhamar az egész fából készült alkotmányt valóságos lángtengerre növeszté. — Először is a lovakat igyekeztek menteni s erre nézve az egész társulat összes erejét és élelme-ségét összezsdte, de csak részben sikerült, mert a forráság által megvadított lovak leszakították magukat a kötelekekről s berohantak az égő cirksu-ba. Mint már említettük, csakis 24 lovat sza-badítottak ki s pedig a logértéketlenebbekett, az értékesebbek közül 33-ot vesztett. A katasz-trófa kezdete után egy órával a fedélzet roppant robajjal dőlt le s a szemben levő „Grand Hotel” és a Kloeberg-féle állatsereglet fabódéját egész tűzáporral árasztotta el. Az állatseregletben, a nagy tűz következtében támadt forráság által a vadállatok oly szörnyű ordítást vittek végbe, mely a velőig hatolt s a tűz mellett egyéb baj-tól is felővé tette az embereket. A nagy szeren-csétlenségben még szerencse volt az, hogy szél nem támadt s a tüzet lokalizálni lehetett. Elképzelhetetlen következményei lettek volna az állatsereglet meggyuladásának s az onnan kitű-rő vadállatok dühének. — A sajnálatraméltó cirksu-igazgató kevéssel a tűz kitörése után félörülten futott a baj színhelyére, s látván, hogy drága lovai, a maga és társasága egész vayo-na elpusztult, bele akarta magát vetni a lángok közé. Esméletlen állapotban viték a menasz-e riába, hogy orvosi ápolásban részesítsék. 3 1/2 órákor a szomszédos házak biztonságra voltak, de a cirksu romlalmazzá vált, melyben itt-ott hever egy-egy megégett ló csontváza. — Meg-ható jelenet volt két pony, mely a veszedelem percekor egymáshoz húzódtak s szinte mondani lehet: egymást ölelve veszték el. A löszerszá-mokból, nyeregűből ruhátról épen semmit sem menthettek meg. Gázrobbanás nem volt; ez még növelte volna az ugys óriási szerencsét-lenséget. Még maig sem tudják egész bizo-nyosan, hogy gyuladt meg az épület, gyanúból

a cirksuzulajdonost elfogták, mert mikor a cirksuzt építette 30,000 forintot kért kölcsön egy tőkepénzestől részletfizetésre, s másnap, hogy a tűz kiltűtt, kell vala 10,000 frtot lefizetnie, kül-lőnben a cirksuz a tőkepénzes birtokába ment volna át. Ez a körülmény súlyosítja vádolt gyanúsított igazgató ügyét. Bukarestből távirják tegnapelőtti kelettel, hogy a Kremser lovar-kör vállalkozóját és építőjét, Kertsch építész két férfival együtt gyújtogatás vádjá miatt el-fogták.

A „Kelet” magántáviratai.

(Magyar távirati iroda)

Budapest, január 24. A miniszter-elnök a képviselőház mai gyűlésén be-nyújtotta a tisztviselők képesítéséről szó-ló tjavaslatot. Domahidy István a költ-ségvetés elfogadása mellett szöl. Elnök be-zárja az általános vitát. Hegedűs Sándor előadó hosszabb zárbeszédben védi a budgetet; az ellenzék ellenmondásaira hi-vatkozva megjegyzi, hogy a kiadások a kultur és közlekedési czélok kívánták; a hadügyi kiadások más államokéval ösz-szehasonlítva nem nagyok.

S omssich megjegyzi, hogy a monarchiának nem volt szükséges Bosz-niába menni. utal a szegényedésre és a népesség nem szaporodására, az orszá-g nem képes terhet viselni. A pénzügy-minister, Apponyi, Somssich, Eötvös, Gaál állításait megczáfolván, ajánljaa költ-ségvetés elfogadását.

Raguza, jan. 24. Nikita fejedelem megtagadta a Monte-negróba internált herczego-vinaiak kiadatását. A monte-negróiak részvétele a felkelésben kétségtelen.

Czentinje, jan. 24. A metropolita nagy összeget kapott Pétervár-ról a krivoszciak itt időző családjai szá-mára.

Páris, jan. 24. A tűzsdén a jó papirokat nagy mennyiségben készpénz-ben vásárolták. A hangulat javult.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzsdén

1882. jan. 23.	
Magyar aranyjárdék	115 1/2
Magyar vasuti kölcsön	123
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	96
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	106
Magyar kel. vas. államköt., III. kibocsátás	98
Magyar földterhermentesítési kötvény	93 1/2
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	92 1/2
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	93 1/2
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	92 1/2
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	93
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	94 1/2
Magyar szőlődezsma váltási kötv.	94 1/2
Magyar nyereny-sorsjegy-költőn	103
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy	103
Osztrák járadék papírban	71 1/2
Osztrák járadék ezüstben	72 1/2
Osztrák járadék aranyban	87 1/2
1800-iki osztrák államsorsjegyek	124
Magyar hitelbank-részvény	260
Osztrák hitelintézet részvény	278 1/2
Érték	—
Cs. és hit. arany	563
20 frankos arany (Napoleon's or)	953
Német birodalmi mátká	5885
London (3 havi váltókort)	12040
Magy. papír jár.	8330
Magy. arany jár.	8190
Osztrák magyar bankrészvény	123

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzékei.

1881. év január hó 24.

Ára 100 kilogramm Budapestén.
B u z a: Bácsági 12 frt. 40 kr. Tiszavidéki 12 frt. 50 kr. 12 frt. 90 kr. Postvidéki 12 frt. 40 kr. 12 frt. 65 kr. Fehér megyei 12 frt. 55 kr. 12 frt. 80 kr. Bácskai — frt. — kr.

Magyar rozs 8 frt. 50 kr. 8 fr. 80 kr. Takarmány 7 frt. 20 kr. 7 frt. 40 kr. Á r p a: 7 frt. 30 kr. 10 frt. 50 kr. Ma-láta 7 frt. 50 kr. 9 frt. 12 kr.

Magyar zab: 7 frt. 55 7 frt. 95 kr. Bácsági 7 frt. 05 kr.

Tengeri: 7 frt. 30 kr. 7 frt. 35 kr. másnövű 7 frt. 20 kr. 7 frt. 25 kr.

R e p c z e: káposzta bácsági — frt — kr. frt. — kr. — frt. — kr.

Magyar köles: 5 frt. 90 kr. fr. k kr.

S z o k v á n y: buza tavaszra szállítandó 12 frt. 42 kr. 12 frt. 40 kr. Buza szept — októ-berre szállítandó — frt — kr. 12 frt. 62 — rozs tavaszra szállítandó 12 frt. 35 kr — frt — kr. Tengeri május — júniusra. 7 frt. 35 kr. 7 frt. 37 kr. Repce káposzta aug. — szeptemberre szállítandó — frt — kr. — frt — kr. bácsági július — júniusra szállítandó — frt — kr. — frt — kr.

S z o s z (nyers) 100 liter százalékként 31 — frt 31 frt. 3/4

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 109 szám.
Kolozsvári, szereda 1882. január 25-én.

A KIS HERCZEG.

Operette 3 felvonásban

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos;
BÉKÉSY KAROLY.

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Ervényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeal irány Kolozsvárról.										Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.													
Allomások		Gyors-vonat 202. sz.		Személy-vonat 204. sz.		Vegyes vonat 202, 203, 206. sz.		Menetjegy árak				Allomások		Gyors-vonat 201. sz.		Személy-vonat 203. sz.		Vegyes vonat 201, 203, 271. sz.		Menetjegy árak			
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	II. oszt.	III. oszt.	II. oszt.	III. oszt.			II. oszt.	III. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	25	5	00	6	50	6	29	4	49	Predeal	Elind.	1	09	—	—	—	—	14	87	10	62
M.-Telegd	"	3	56	5	42	8	17	5	31	3	79	Brassó (Vendéglő)	"	2	16	6	13	7	25	13	63	9	75
Rév	"	4	31	6	24	10	00	4	36	3	12	Földvár	"	2	44	6	52	8	35	12	73	9	09
Csucsá (Vendéglő)	"	5	28	7	28	12	41	2	96	2	12	Apáca	"	3	03	7	23	9	34	12	12	8	65
Bánffy-Hunyad	"	6	01	8	05	2	13	2	06	1	47	Agostonfalva	"	3	18	7	51	11	00	11	58	8	28
Egeres	"	—	—	8	50	3	30	1	16	—	83	Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41	12	48	10	56	7	54
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	7	08	9	40	4	58	—	—	—	—	Erked	"	—	—	9	41	2	49	9	45	6	75
Kolozsvár	Elind.	7	18	10	14	8	00	—	—	—	—	Héjasfalva	"	4	54	10	15	4	01	8	79	6	28
Apahida	"	—	—	10	36	8	37	—	55	—	39	Szegesvár (Vendéglő)	"	5	07	10	32	4	29	—	—	—	—
Gyéres	"	8	30	12	04	10	54	2	14	1	53	Szegesvár	"	5	12	10	52	5	23	8	38	5	99
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	51	12	38	11	43	2	84	2	03	Erzsébetváros	"	5	40	11	31	6	49	7	48	5	34
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	12	23	—	—	—	—	Medgyes	"	6	01	12	06	8	10	6	74	4	82
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	12	35	3	12	2	23	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	6	13	12	24	8	38	—	—	—	—
Felvincz	"	—	—	1	03	12	52	3	13	2	24	Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	31	12	30	9	50	6	33	4	52
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	1	42	3	67	2	62	Mikeszása	"	—	—	12	49	10	30	5	92	4	23
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9	33	1	47	2	17	4	24	3	03	Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	10	54	5	55	3	97
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	40	2	07	3	00	—	—	—	—	Balázsfalva	"	7	03	1	25	11	39	5	18	3	70
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	3	48	4	90	3	50	Karácsonfalva	"	—	—	1	40	12	06	4	60	3	50
Balázsfalva	"	10	09	2	50	4	17	5	18	3	70	Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Erk.	7	30	2	06	12	49	—	—	—	—
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	4	44	5	55	3	97	Tövis (Vendéglő)	Elind.	7	37	2	26	2	18	4	24	3	03
Mikeszása	"	—	—	3	23	5	15	5	92	4	23	Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3	04	3	67	2	62
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erk.	10	42	3	41	5	44	6	33	4	52	Felvincz	"	—	—	3	10	3	47	3	13	2	24
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	49	3	51	6	52	—	—	—	—	Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	3	58	3	12	2	23
Medgyes	"	11	03	4	11	7	42	6	74	4	82	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	18	3	24	4	09	—	—	—	—
Erzsébetváros	"	11	25	4	44	8	45	7	48	5	34	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	4	50	2	84	2	03
Szegesvár (Vendéglő)	Erk.	11	51	5	22	9	49	8	38	5	99	Gyéres	"	8	47	4	10	5	55	2	14	1	53
Szegesvár	Elind.	12	11	5	32	10	33	—	—	—	—	Apahida	"	—	—	5	38	8	11	—	55	—	39
Héjasfalva	"	12	26	5	50	11	15	8	79	6	28	Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	10	7	5	50	8	47	—	—	—	—
Erked	"	—	—	6	28	12	19	9	45	6	75	Kolozsvár	Elind.	10	17	6	28	8	20	—	—	—	—
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	2	00	10	56	7	54	Egeres	"	—	—	7	26	10	08	1	16	—	83
Agostonfalva	"	2	04	8	18	3	53	11	58	8	28	Bánffy-Hunyad	"	11	32	8	12	11	38	2	06	1	47
Apáca	"	2	24	8	51	4	41	12	12	8	66	Csucsá	"	12	05	8	54	1	25	2	96	2	12
Földvár	"	2	44	9	23	5	37	12	33	9	09	Rév	"	12	50	9	52	3	56	4	36	3	12
Brassó (Vendéglő)	"	3	25	10	02	6	48	13	63	9	75	M.-Telegd	"	1	17	10	27	5	43	5	31	3	70
Predeal	Erk.	4	28	—	—	reggel	14	87	10	62	—	Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	1	45	11	04	6	52	6	29	4	49

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.										Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.															
Allomások		Szem. von. 1082. sz.		Vegy. von. 1812. sz.		Szem. von. 1801. sz.		Vegy. von. 1811. sz.		Árak		Allomások		Szem. von. 1702. sz.		Vegy. von. 1712. sz.		Szem. von. 1701. sz.		Vegy. von. 1711. sz.		Árak			
		Minden nap	óra	perc	Minden nap	óra	perc	Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.			Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.		
Kapus (V.) Ind.	11	19	Kapus (V.) Ind.	4	25	N.-Szeben (V.) I.	3	58	N.-Szeben (V.) I.	10	05	619	585	Tövis (V.) Ind.	2	39	8	20	Gy.-Fehérvár I.	1	01	6	24	501	359
N.-Szeben (V.) E.	1	41	N.-Szeben (V.) E.	6	50	Kapus (V.) Erk.	5	50	Kapus (V.) Erk.	11	57	833	452	Gy.-Fehérvár E.	3	11	9	10	Tövis (V.) Erk.	1	33	7	14	124	303

Kocsárd—Marosvásárhelyi szárnyvonal.										Árak																		
Allomások		Szem. von. 1602. sz.		Vegy. von. 1612. sz.		Szem. von. 1601. sz.		Vegy. von. 1611. sz.		Árak		Allomások		Szem. von. 1602. sz.		Vegy. von. 1612. sz.		Szem. von. 1601. sz.		Vegy. von. 1611. sz.		Árak						
		Minden nap	óra	perc	Minden nap	óra	perc	Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.			Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.	Minden nap	II.o. III.o.					
Kocsárd (V.) Ind.	9	12	Kocsárd (V.) Ind.	5	00	M.-Vásárhely Ind.	9	07	M.-Vásárhely Ind.	4	38	531	370	Maros-Ludas	10	08	Maros-Ludas	5	58	128	305	Csapó-Radnóth I.	11	13	6	55	362	259
Maros-Ludas	10	08	Maros-Ludas	4	08	Csapó-Radnóth I.	11	20	Maros-Ludas	6	55	362	259	Maros-Ludas	11	13	Maros-Ludas	6	55	362	259	Csapó-Radnóth E.	12	26	7	49	284	208
Csapó-Radnóth I.	11	13	Csapó-Radnóth I.	6	05	Kocsárd (V.) Erk.	12	14	Kocsárd (V.) Erk.	7	49	284	208	Csapó-Radnóth E.	12	26	Kocsárd (V.) Erk.	7	49	284	208	Kocsárd (V.) Erk.	12	26	7	49	284	208

Legújabb bécsi
Gyógy-elismervény
1881. december 4-ől.
A leghathatósabb zsongító szer

Az elvesztett testierő, hiányos emésztés, gyomor-bántalmak, gyötrő köhögés, ideg-gyengeségnek a Hoff János-féle „Maláta kivonati egészségisűr” az erősitő maláta egészségisűr, a tömörített maláta-kivonat, és a nyákolódó mell-cukorkák.

Cs. kir. udvari szállító
Hoff János urnak
kir. bizotts. tanácsos, a cs. kir. koronás érdemkereszt tulajdonosa, főbb porosz és német nagy érdem-érmek lovagjának

Feltalálója
és egyedüli gyárossa a Hoff János-féle maláta-kivonatnak, udvari szállítója Európa fejedelmének. Gyár Bécsben, Grabenhof Bräunerstrasse 2. Iroda és gyári-raktár Bräunerstrasse 8.

„Fogadja legszívezebb köszönetemet az ön annyira előnyös találmánya, a gyógyulást előidéző és nyákolódó maláta-cukorkái és koncentrált maláta-kivonataért. Csakis a valódi Hoff János-féle maláta-cukorkák és koncentrált maláta-kivonat használata által vesztém el az engemet már 2 év óta gyötrő köhögésemet és az ezzel összekötött rekedségem és mellfájdalmamat.

Tanácsom tehát mindenkinek, a ki élvezni akarja az egészséget, hogy ez elismert Hoff János-féle készítményeket használja. — Kúldjen ön nekem újból 13 üveg maláta sűrt és 2 zacskó cukorkát az engemébe.”

Bécs, december 4. 1881.

Tisztelettel
Cshetiov József Confectioner, Rothenthurmstrasse 39.

Hivatalos gyógyjelentés.
Cs. k. szab. központi bizottság stb. Flensburgban: A Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sűr, mint egy igen előnyös erősítő szer ismertett el. Wittge örnagy, a porosz kir. Lazarett delegatusa.

Ó v á s!
Minden maláta gyártmány a borítékon látható védjegyet (Mellképét a Feltaláló és első gyárosnak
Hoff Jánosnak tojásdad alakban Hoff János névaláírását) hordja magán. A hol ezen e gyártmány valódiságát feltűntető védjegy hiányzik, azon készítmény, mint hamisított, visszautasítandó.

Az első, valódi nyákolódó Hoff J.-féle maláta mellcukorkák kék papírban vannak. 2 forinton aluli megrendelés nem teljesítettik.

Főraktár Kolozsvárról: Biró János gyógyszerész, Gergely Ferencz, Dietrich Sámuel és Csikitestvérek kereskedésében.

2000 bizonyítvány és rendelvény a leghíresebb orvosoktól.

Dr. Popp fogszere
eddigelő a legjobb szer a fogak és száj egészséges fenntartására.

Számos bizonyítvány a legelső érdem-érmek orvosi te-
bőz kiállításokról.

Harminez éven át jónak bizonyult

Anatherin szájviz.
Dr. POPP J. G.-től cs. k. udvari fogorvos
Bécsben, 1. Bognergasse 2.

Gyökerező gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szinte a száj-
üreg és a foghús mindennemű betegsége ellen Jónak bizonyult öblö-
gető víz az idült torokbajoknál. 1 nagy palack 1 ft 40 kr., 1 közép
1 ft és 1 kicsi 50 kr.

Növényi fogpor rövid használat után a fogakat vakító fehérré teszi a
nélkül, hogy azok ártalmára volna. Ara dobozunk 63 kr.

Anatherin fogpastája üveg szelencékben 1 ft 22 krval, jónak bizonyult
fogtisztító szer.

Illatos fogpastája a szájüreg és a fogak ápolása és fenntartására a leg-
kittünb szer, darabja 35 kr.

Fog-olma igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak ön-
ölmozására. Ara dobozunk 2 ft 10 kr.

Popp gyógyszer. növényiszappanja. Előnyös Toilett-szer, foltok, ki-
ütések, májfoltok, és széplő ellen, a bőrt tisztán tartására,
a bőr tisztáltsága és fákadéka ellen. Ara 30 kr.

A t. cz. közönség felkérteik világosan Popp csász. k. udvari
fogorvos-féle készítményeket kérni, s csak az olyakat fogadni el, me-
lyek saját védjeggyel vannak ellátva.

Kolozsvárról: Wolff János, Dr. Hincz Gy., Biró János, Valentini A. Széki
Miklós gyógyszerészeknél, Dietrich Sámuel, Csapó Sándor és Demeter József ke-
reskedésében, Tordán Trajanovits E. gyógyszerésznél és Török Albert keres-
kedésében. Tekébe Wagner E. gyógyszer., B.-Hunyadon: Fay V. gyógyszer.,
Szamosújvárt: Placintár G. és fia gyógyszerész., Szász-Régenben:
Schaaser S. és Czoppelt F. gyógyszer. M.-Láposon: Brenner O. Deesen: Roth
P. gyógyszerészeknél. Beszterczen: Fleischer Rudolf és B. Zinec kereskedők.
nél. Gy.-Szent-Miklósban: Eranosz B. gyógyszer. Radnán: F. Daichent-
Bethlenben: Szentgyörgyi M. Borgó-Prundon: Vachsman A. Zila-
hon: Ungar G. és Weisz R. gyógyszerészeknél. Maros-Vásárhelyt: Hut-
fesz K. keresk., Binder K. Jenei K. gyógyszer. Lechnitz: Scheint F. gyógyszer.
Gyergyó-Ditróba: Szathmári S. gyógyszerésznél. Sz.-Udvarelyt:
Konez A. gyógyszerésznél és Erdély összes gyógy- és illatszertáraiban.

KEZESKEDVE,
Vizmentes esőköpenyek

divatszövetekből gumibetéttel, gumival bevont szövetek, ugyisintön
impergált szűrőszőrt és Tiffel különösen találó vadászat kedvelők-
nek minden alakban és Joppenek

A cs. kir. katonaság számára pedig az előírás sze-
rinti alakokban J. N. Schmeidler.

O felsége haditengerészet szállítója Bécs VII.
(381) Stifgasse 19. Főraktár: 1. Kohlmarkt 5. 11—

Nincs többé tyukszem és szemölcs!!

A nagysolymosi Konez Ármán gyógyszerész és vegyész által készített
„CLAVETYL” tyukszem, anyajegy, vastag bőr és minden hasonlór képződ-
mény szemölcs irtószere, mely minden életű, vagy étető szertől ment, fájdalom
nélkül pár nap alatt gyógyít. — Ara 1 üveggel használati utasítással 1 ft
Hatásáért kezeskedem!

**Kapható: Budapest főváros és a vidék majd minden na-
gyobb gyógytárában.**

Továbbá ajánlom Sz.-Udvarelyről postán megrendelhető alábbi kittünb
hatású szereket u. m.:
EDES MAGYAR MUSTÁR, gyógyerejű és ételhez való, kittünb. Ara
egy nagy üveggel 70 kr., 1 literes üveggel 1 ft 70 kr.
CSUZ ÉS KÖSZVENYSZESZ, biztos hatású, több elismerő irattal ki-
tűntetett szer. — Ara 1 nagy üveggel 1 ft.
EMÉSZTŐ LABDACSONK, mindentéle gyomorbetegség, Katzenjammer
korhelység utáni betegség ellen biztos hatású. — Ara 1 ft.
HURUT LABDACSONK, Natha, orr-, gége-, mell- és tüdő-kathalsnál
gyors és biztos hatású. — Ara 1 ft.
GLICZERIN LABDACSONK, Egér, patkány, vakond stbit irtó szer. Csak-
is rácsáló állatoknak ártalmatlan, házi állatoknak egész ártalmatlan. — Ara 50 kr.
TANNO CHININ HAJKENŐCS. Haj barnító, növesztő, gondűrítő,
moj és korpásság ellenes. Biztos hatású. — Ara 1 ft.
ARCZ KENOCES ES MOSDÓ VIZ. Széplő és minoen bőrbetegség
ellen kittünb hatású. — Ara 1 ft 50 kr.
HAJSZESZ. Hajnövesztő, gondűrítő, moly és korpásság ellen biztos
hatású. — Ara 1 ft.
KELETI BARNA VAGY FEKETE HAJFESTO-SZER. — Ara 1 ft.
HAJPOR. Tükéletes ártalmatlan, utasítással. — Ara 1 ft.
HONALY ES A KELEMETLEN SZAGU LABIZZADAS ELLENI
POR. Biztos hatású. — 1 ft.
VÉRTISZÍTÓ LABDACSONK. 1 doboz 35 kr, ste. stb.

Nagy-solymosi KONCZ ANDRÁS,
(510) gyógyszerész Sz.-Udvarelyt. Erdély. 7—10